

Vooruitzine

Magazine van de Groene Kennis Coöperatie: een blik op 2011 - 2015

**Zaaien om
te oogsten...**

Doe mee met de GKC!

Kijk op www.magazine.gkc.nl

Kennis maken in
programma's en projecten

Interactie tussen onderwijs
en praktijk versterken

Studenten denken in mogelijkheden

Voor innovatieve aquacultuur zijn andere competenties nodig

Zeeland ontwikkelt zich de laatste jaren tot een proeftuin voor innovatieve aquacultuur. Activiteiten op zee, zoals visserij en mosselkweek, worden steeds meer naar land verplaatst. Tegelijkertijd wordt op zee geëxperimenteerd met een nieuwe tak: zeewierproductie. Op het land vraagt toenemende verzilting van de bodem om het ontwikkelen van duurzame systemen om gewassen in een zoute omgeving te produceren. Die zilte teelten, met gewassen als seekraal en lamsoor, bieden nieuwe bedrijfs perspectieven voor agrarisch ondernemers. Om deze ontwikkelingen tot wasdom te laten komen, moet nieuwe kennis op alle niveaus worden opgebouwd en uitgewisseld. Het groene onderwijs, van (v)mbo tot universiteit, kan in de sector een belangrijke rol spelen door toekomstige werknemers en ondernemers op te leiden. Edudelta College Goes wil daarom, in samenwerking met Hogeschool Zeeland, starten met een mbo-opleiding in aquacultuur. In een eerder project verkenden onderwijsinstellingen uit de Groene Kennis Coöperatie al de samenwerking tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven op het gebied van de Zeeuwse aquacultuur.

Arbeidsmarkt en proeftuin

De nieuwe opleiding in aquacultuur moet een antwoord bieden op de vraag van regionale bedrijven naar adequaat opgeleid personeel. Door samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijfsleven kan zowel de doorstroom van mbo naar hbo verbeteren, als de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt. Daarnaast draagt het groene onderwijs bij aan de ontwikkeling van duurzame zilte teelten met bijzondere producten, die via korte ketens het stedelijke gebied in de regio bedienen. Bovendien vormen Zeeuwse bedrijven, kennisinstellingen en scholen gezamenlijk een proeftuin voor innovatieve, duurzame concepten zoals zeewierproductie en vis- en mosselkweek die op lange termijn bijdragen aan het versterken van voedselzekerheid.

Onderscheidend met aquacultuur

Edudelta College Goes ontwikkelt samen met Hogeschool Zeeland een driejarige mbo-opleiding Aquacultuur niveau 3 en/of 4, die in september 2013 van start zal gaan. Hogeschool Zeeland heeft met de opleiding Aquatische Ecotechnologie al veel ervaring en contacten in dit werkveld en beschikt over praktijkfaciliteiten zoals het 'sea lab'. Voor een optimale afstemming met het bedrijfsleven, zijn de onderwijsinstellingen ook betrokken bij Foodport Zeeland. Daarin werken bedrijven samen om Zeeland sterker te profileren als voedselproducerende provincie.

Duurzame zilte teelten

Vanuit het onderzoek in Wageningen UR betrokken bij de nieuwe opleiding via projecten zoals Zeeboerderij en Zeeuwse Tong. De toekomstige mbo-leerlingen kunnen zo kennismaken en ervaring opdoen met nieuwe perspectieven die voortkomen uit onderzoek. Zeeboerderij is een proeflocatie voor de duurzame teelt van zeewier op vloten in zee. Zeewier biedt veel potentie als plantaardige eiwitbron, die bij grootschalige teelt kan helpen voorzien in de eiwitbehoefte van de groeiende wereldbevolking. Op het proefbedrijf Zeeuwse Tong wordt op duurzame wijze tong gekweekt, in combinatie met zagers, schelpdieren en zilte gewassen. Daarnaast worden er proeven gedaan met mosselkweek en de teelt van algen en schelpdieren.

Vijvers in het landschap

Tenslotte is Stichting Het Zeeuwse Landschap als partner betrokken bij de ontwikkeling van (onderwijs in) duurzame aquacultuur in Zeeland. De organisatie nam het initiatief voor de ontwikkeling van een kustlaboratorium bij Burgh Haamstede. Aansluitend op een natuurgebied komt een zilt gebied, waar productie in een zoute omgeving plaatsvindt. Een belangrijk aandachtspunt is om de productievijvers op een verantwoorde manier in het landschap in te passen. Het gebied zal een educatiefunctie krijgen om bezoekers te leren over verziltingsprocessen en hoe daarmee om te gaan. Al deze projecten en ontwikkelingen bieden praktijklocaties en onderwijsmateriaal waarmee leerlingen in de nieuwe opleiding aan de slag kunnen.

Voor innovatieve aquacultuur zijn andere competenties nodig

Aan het woord

Willem Brandenburg, projectleider Zeeboerderij

“Zilte teelten en zeewier maken onderwijs spannend”

“Nederland heeft in de zuidwestelijke delta een prachtige etalage voor groen onderwijs en onderzoek”, vindt Willem Brandenburg, senior onderzoeker zilte teelt en zeewierteelt bij Wageningen UR. “Duurzame projecten zoals Zeeuwse Tong, Zeeboerderij en straks een kustlaboratorium vormen een uitnodiging aan jongens en meisjes om ervaring te komen opdoen.” Als projectleider van de zeeboerderij werkt hij met stagiaires van verschillende opleidingen. “Mbo-studenten van nu zijn de ondernemers en werknemers van straks. Het is erg leuk om weer een clubje studenten enthousiast te zien worden.” Zilte teelten en zeewierteelt spreken tot de verbeelding. “Vorig jaar maakten alleen al honderd middelbare scholieren een profielwerkstuk over de zeeboerderij. Deze onderwerpen kunnen plantaardige productie weer spannend maken voor jongeren. En ze leren dat er wel degelijk kansen zijn in het landelijk gebied. Er is nog een wereld te winnen aan nieuwe innovaties. In het veld, met teelstsystemen, door nieuwe combinaties van aquacultuur en in marktontwikkeling.” De ontwikkelingen in Zeeland brengen ‘groene economie’ in de praktijk volgens Brandenburg: “Het ontwikkelen van ondernemerschap gaat hand in hand met duurzaam herstel van de ecologie.”

Aan het woord

Jeroen van Drie, locatiedirecteur Edudelta College Goes

“Samen met bedrijfsleven kijken wat nodig is aan scholing”

Jeroen van Drie, locatiedirecteur Edudelta College Goes, spreekt regelmatig ondernemers in aquacultuur. “Als je visser bent, of boer, en je wilt bijvoorbeeld met binnendijkse mosselweek aan de gang: wat heb je dan nodig aan skills? Je moet iets van diergezondheid weten, van opkweek, voederconversie maar ook verstand hebben van laboratoriumtechniek. Er is geen opleiding die daarin voorziet.” De nieuwe mbo-opleiding bij Edudelta College moet mensen gaan opleiden voor deze beroepen. Van Drie verwacht belangstelling van jongeren die al affiniteit hebben met het zoutwatermilieu: “Jongeren die als hobby sportvissen of duiken hebben en die daar werk van willen maken.” Maar bijscholing van werknemers in de sector of van herintreders zijn eveneens opties. “Eerst gaan we met het bedrijfsleven kijken waar behoeften liggen.” Een ander speerpunt van de Foodport is ‘regio branding’. Ook daar sluit de nieuwe opleiding bij aan, met aandacht voor de ontwikkeling van korte ketens. “In de viskweek en zilte teelten gaat het om specifieke en bijzondere producten: hoe kun je die in de regio vermarkten?”

Innovatieve aquacultuur

Projectinformatie

Ontwikkeling van de mbo-opleiding Aquacultuur (potentieel programmaonderdeel van het GKC-programma Water)
Voortraject: De Zeeuwse (Aqua-)cultuur

Betrokken onderwijsinstellingen

Edudelta College Goes (Edudelta Onderwijsgroep), Hogeschool Zeeland, Hogeschool Inholland, Hogeschool Van Hall Larenstein

Overige partners

Samenwerkende bedrijven in de Foodport Zeeland, Stichting Het Zeeuwse Landschap, Wageningen UR

Projectperiode

2012-2015

Mede mogelijk gemaakt door

Voortraject project ‘De Zeeuwse (aqua)cultuur’ met subsidie Regeling Innovatie groen onderwijs (Rigo) 2007 (Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie)

Contact

Jeroen van Drie
T 0113-272232
E j.vandrie@edudelta.nl

Meer informatie

www.groenkennisnet.nl > Projecten > Regionale Transitie > De Zeeuwse (Aqua)cultuur